

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) a požární ochrana (PO) Školení pro uchazeče o studium a účastníky ČŽV	
Jméno a příjmení	
Datum	Podpis studenta

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje nejen na zaměstnance, ale i na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích. Z toho vyplývá nutnost seznámit studenty se základy BOZP a riziky pracovišť Matematicko-fyzikální fakulty UK.

Pro studenty vysokých škol a účastníky ČŽV (dále jen „student“) dále platí, že při provádění praktické výuky se na ně vztahují obecné předpisy o BOZP a o pracovních podmínkách žen.

Všeobecné zásady a povinnosti BOZP

- Při chůzi v objektech a na pracovištích si počínat opatrně, používat výhradně určených cest, schodišť, vchodů a východů a nezdržovat se na pracovištích, která nesouvisí se studijní činností. Při používání schodišť se přidržovat zábradlí a chodit vždy vpravo.
- Provádět pouze tu činnost, která byla určena příslušným akademickým pracovníkem nebo souvisí s plněním studijních povinností.
- Udržovat v laboratořích pořádek a případné nedostatky neodkladně oznámit příslušnému akademickému pracovníkovi.
- Neprovádět zásahy na technických zařízeních (elektrická, plynová, tlaková zařízení apod.).
- Používat elektrické přístroje a zařízení v souladu s platnými předpisy a s návody k obsluze.
- Před použitím technického zařízení provést kontrolu, zda nevykazuje závady.
- Každou mimořádnou událost (zahoření, úraz aj.) bezodkladně hlásit příslušnému akademickému pracovníkovi.

1. Základní povinnosti studentů

Každý student je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví a bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání.

Studenti mají dále za povinnost zejména:

- Seznámit se se všemi platnými předpisy BOZP, povinnostmi, pokyny a ustanoveními platnými na fakultě. Platí povinnost je dodržovat a neobcházet je.
- Nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky v prostorách fakulty, a nevstupovat pod jejich vlivem do prostor fakulty.
- Neodkladně oznámit příslušnému akademickému pracovníkovi své poranění nebo úraz; pokud to zdravotní stav dovolí, účastnit se vyšetřování příčiny a okolností vzniku úrazu.
- Oznámit příslušnému akademickému pracovníkovi nebo jinému odpovědnému zaměstnanci fakulty zjištěné nedostatky na úseku BOZP nebo jakoukoli závadu ohrožující bezpečnost práce.
- Při práci s chemickými látkami a směsmi v objektu dodržovat pokyny uvedené v bezpečnostních listech chemických látek a směsí, používat určené obaly, určená místa a prostory pro uložení. Dbát zejména na to, aby nedošlo k záměně chemické látky a směsi za poživatinu, a to ani použitím nesprávného obalu ani nesprávným umístěním (obal musí být označen). Ukládat je tak, aby nemohlo dojít (ani vlivem neznalosti) k poškození zdraví.
- Podrobit se stanoveným lékařským prohlídkám a vyšetřením.
- **Kouření je ve všech objektech fakulty zakázáno.**

2. Zásady práce v laboratoři

- Při práci v laboratoři musí být student seznámen s potenciálním nebezpečím, které mohou v sobě skrývat používané chemické látky a směsi, přístroje a zařízení. V této souvislosti je student poučen o nutnosti používat ochranné pomůcky, které jsou na základě vyhodnocených rizik stanoveny pro danou laboratoř.
- Do laboratoře si studenti mohou vzít věci nezbytné k práci. Studenti jsou povinni přicházet do laboratoře včas a řádně připraveni na výuku.
- Charakteru laboratoře a práce v laboratoři musí odpovídat oděv a úprava zevnějšku studenta (úprava délky vlasů, aby byly bez kontaktu s chemikáliemi).
- V laboratořích je zakázáno jíst, pít, kouřit. Rovněž je zakázáno používat laboratorní nádobí k jídlu, pití nebo přechovávání potravin.
- Při manipulaci s chemickými látkami a směsmi je zákaz přelévát chemické látky a směsi do obalů od potravin.
- Poškozené laboratorní sklo se ihned musí vyřadit z používání.
- Chemické látky a směsi se nesmějí vylévat do výlevek a kanalizace, jde-li o žíraviny, toxické látky apod.
- Při odchodu z laboratoře je třeba ji uvést do pořádku, postupovat dle provozního řádu laboratoře.
- Dodržovat bezpečnost práce s technickými plyny: tlakové láhve musejí být zajištěny proti pádu, např. řetízkem. Láhve nad 30 kg je zakázáno přenášet; smějí se kulit po spodní hraně nebo převážet vozíkem k tomuto účelu určeným. Je zakázáno používat poškozené láhve, poškozené plynové rozvody, hadice.

3. První pomoc

První pomoc je nutné poskytnout vždy rychle a pohotově. Všechny úrazy je nutno hlásit příslušnému vyučujícím, který poskytne první pomoc a podle potřeby lékařské ošetření.

Pořezání: přiložit sterilní obvaz nebo náplast, při silném krvácení tlakový nebo škrticí obvaz, zajistit lékařské ošetření.

Popálení: chladit tekoucí vodou nebo ledem přes krycí obvaz (nebo čistou folii), zajistit lékařské ošetření.

Poleptání: opláchnout poškozené místo tekoucí vodou, zajistit lékařské ošetření.

Při požití toxické látky: nevyvolávat zvracení při bezvědomí, po požití kyselin nebo zásaditých látek apod., zředit obsah žaludku vodou nebo vodou s aktivním uhlím (je-li postižený při vědomí); vyvolání zvracení je účinné pouze do dvou hodin po požití tekutin a do čtyř hodin po požití pevné látky. Zajistit lékařské ošetření.

Nadýchání toxických látek: vynést postiženého na čerstvý vzduch a odstranit zamořený oděv, co nejdříve zajistit lékařské ošetření.

Vniknutí agresivní látky do oka: provést intenzivní výplach oka vodou (15 minut), pak zajistit lékařské ošetření. Při poleptání, které je způsobené tuhou látkou, se pokusit ji nejprve vyjmout z oka. Oko se nesmí mnout. Zajistit lékařské ošetření.

Poranění el. proudem: vyprostit postiženého z dosahu el. proudu pomocí izolovaného nevodivého předmětu. Pokud postižený nedýchá, provádět nepřímou srdeční masáž. Zajistit lékařské ošetření.

4. Školní úraz

- Školní úraz je úraz, který se stane studentovi na fakultě při teoretickém a praktickém vyučování a při činnostech přímo souvisejících s výukou.
- Každý úraz vzniklý při výuce nebo při činnostech souvisejících s výukou je student povinen nahlásit příslušnému akademickému pracovníkovi, který zaznamená úraz do Knihy úrazů studentů.

POŽÁRNÍ OCHRANA

1. Povinnosti studentů při zabezpečování požární ochrany

- Dodržovat stanovené protipožární předpisy a opatření (zákaz kouření a manipulace s otevřeným ohněm), nezastavovat věcné prostředky požární ochrany (hasicí přístroje, hydranty).
- Počínat si tak, aby nezavdal příčinu požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek.
- Seznámit se s požárním nebezpečím na daném pracovišti a nevstupovat do prostor, které nesouvisí s plněním studijních povinností.
- Seznámit se s dokumentací požární ochrany – **s požárním řádem** na daném pracovišti, **požárními poplachovými směrnici a požárním evakuačním plánem**.
- Seznámit se s rozmístěním a použitím věcných požárních prostředků požární ochrany na pracovišti.
- Při zdolávání požáru, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí poskytnout osobní a věcnou pomoc – uhasit požár nebo zamezit jeho šíření dostupnými hasicími prostředky.

2. Možnosti vzniku požáru

- Nedodržení zákazu kouření a manipulace s ohněm.
- Provozování nepovolených tepelných spotřebičů (vařiče apod.).
- Používání poškozených elektrických a plynových spotřebičů.
- Nedbalost při provozu tepelných spotřebičů – nevypnuté spotřebiče, nedodržování bezpečné vzdálenosti od hořlavých předmětů.
- Neodborné provedení opravy el. instalace a rozvodu plynu.

3. Zakázané činnosti:

- Je zakázáno vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany.
- Je zakázáno zneužít linku tísňového volání.
- Je zakázáno provádět práce, které mohou vést ke vzniku úrazů, požárů nebo havarijních stavů.
- Je zakázáno poškozovat, zneužívat nebo jinak znemožňovat použití hasicích přístrojů, hydrantů a požárně bezpečnostních zařízení, hlavních uzávěrů a vypínačů (elektřina, voda, plyn), např. ukládáním materiálu před těmito zařízeními, zastavením nábytkem apod.

POZOR! Vzhledem k možnému přerušení dodávky elektrického proudu a zakouření výtahové šachty je v případě evakuace je zakázáno používat výtahy!!!

4. Použití přenosného hasicího přístroje:

- Používat při hašení plamenů na vzdálenost do 1,5 – 2 m.
- Vytáhnout zajišťovací pojistku z rukojeti.
- Namířit proudnici na oheň.
- Stisknout rukojeť hasicího přístroje (otočit ovládacím kolečkem u starých typů HP CO₂).
- Proud hasicí látky směřovat na dolní část plamene a postupně odpředu nebo od boku plamen směrem do středu likvidovat.

Volba druhu přenosného hasicího přístroje:

Vodní hasicí přístroj 	Vhodný pro: hašení požárů pevných látek hořících plamenem nebo tlením (např. dřevo, papír, sláma, textil, uhlí, plasty, guma).	Nepoužívat na: <u>elektrická zařízení pod napětím</u> , hořlavé kapaliny, hořlavé plyny, lehké kovy (hliník, mangan, hořčík).
Pěnový hasicí přístroj 	Vhodný pro: hašení požáru pevných látek hořících plamenem, nebo tlením (např. dřevo, papír, sláma, textil, uhlí, guma) a kapalných látek hořících plamenem (např. benzin, nafta, olej, benzol, lak, alkohol).	Nepoužívat na: <u>elektrická zařízení pod napětím</u> , hořlavé kapaliny, hořlavé plyny, lehké kovy (hliník, mangan, hořčík).
Práškový hasicí přístroj 	Vhodný pro: hašení požárů pevných látek hořících plamenem (univerzální použití) nebo tlením (např. dřevo, papír, sláma, textil, uhlí, guma), kapalných látek hořících plamenem (např. benzin, nafta, olej, benzol, lak, alkohol), plyných látek hořících plamenem (např. metan, propan, svítiplyn, vodík, acetylén) a na elektrická zařízení pod napětím.	Nepoužívat na: dřevné prachy, uhlí, textilní prachy, lehké a hořlavé alkalické kovy.
Sněhový hasicí přístroj 	Vhodný pro: hašení požárů elektrických zařízení pod proudem, hořlavé kapaliny (benzín, nafta, oleje apod.), pevné materiály (plasty), zařízení jemné mechaniky.	Nepoužívat na: lehké a hořlavé alkalické kovy, hořlavé prachy, sypké látky. Není příliš vhodný pro hašení pevných látek (dřevo, textil uhlí).

POZOR! K hašení zařízení pod el. proudem se nesmí použít voda, vodní ani pěnové hasicí přístroje nebo hydranty z důvodu nebezpečí úrazu el. proudem! Vodu také nelze použít pro hašení požárů hořlavých kapalin!

5. Důležitá telefonní čísla

Hasičský záchranný sbor	150
Rychlá záchranná pomoc pro ČR	155
Policie ČR	158
Městská policie	156
Evropské číslo tísňového volání	112.